

Lausunto luonnokseen lannoitelainsiksi VN/21657/2020

Viherympäristöliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä lannoitevalmistelainsiksi. Viherympäristöliitto ry toteaa, että esityksessä lannoitevalmistelainsiksi on eräitä keskeisiä viheralan kestävästä kehitystä edistäviä muutoksia. Erityisesti kasvualustan määritelmän tarkentaminen, säädösten yhtenäistäminen ja hallinnolliset kevennykset nähtiin positiivisina.

Lisäksi todettiin alla mainituista pykälistä seuraavaa:

4 §

Lannan (9) määritelmään viittaava virke on vaikeaselkoinen.

6 §

Esitetty tiedostonpitovelvoitteen osoittaminen elinkeinotoiminnassaan lannoitevalmistetta käyttävälle vaikuttaa käytännössä toteuttamiskelpoisemmalta kuin maanomistajan tiedostonpito. Fosforiluokka -termiä ei avata lakiesityksessä. Olettaen, että sitä käytetään maataloudessa vakiintuneessa merkityksessään, se ei sovellu viheralalle. Ehdotamme termin korvaamista tässä yhteydessä yleisluontoisemmalla ilmaisulla, kuten ”huomioiden kasville käyttökelpoisen fosforin määrä”.

Pykälässä käsitellään fosforia yleisellä tasolla, eikä tarkenneta, onko kyseessä kokonaisfosfori vai liukoinen fosfori. Erityisesti jätevesilietteestä valmistettujen kompostien kohdalla kokonaisfosforin säätely on ongelmallista, sillä kasveille nopeasti käyttökelpoisen fosforin osuus on pieni. Liukoisen fosforitason saattaminen esimerkiksi korkeatasoisen nurmikon vaatimalle tasolla käytettäessä jätevesilietekompostia raaka-aineena, saattaa vaatia väkilannoitefosforin lisäystä, mikäli kokonaisfosforiraja on tiukka. Tämä ei ole kiertotalouden kannalta toivottavaa.

Fosforin käytön suhteen tulisi tarkastella todellisia liukoisia fosforiosuuksia kokonaisfosforin tai tutkimustietoon verraten liian suuren prosentuaalisen liukoisen fosforin osuuden sijaan. Liukoisen kasville käyttökelpoisen fosforin osuus tulee perustua tutkittuun tietoon, kuten monivuotisessa PProduct hankkeessa koottuun tietoon (Ylivainio et al. 2020).

Erityisesti kasvualustojen, joiden raaka-aineena käytetään mädätettyä tai kompostoitua puhdistamolietettä, kokonaisfosforimäärä ei sovellu fosforin kasveille käyttökelpoisuuden arviointiin. Tulisikin huomioida, että maatalous ja viherrakentaminen on luonteeltaan hyvin erityyppisiä toimintoja ja niissä käytetyt tuotteet erilaisia ja kaikilta osin sääntely ei voi tasapuolisuuden vuoksi olla molemmissa yhtenevää. Kasvualustan, jossa kaikki fosforilähde on hitaasti liukoista fosforia tuottavaa, ja johon tulee lisätä väkilanta-fosforia, käyttötapa on erilainen ja sitä ei voi suoraan sääntelyssä rinnastaa maatalouteen. Viherrakentamisen osalta tulisi

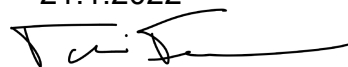
fosforirajat määrittää joko erillisessä asetuksessa tai vaihtoehtoisesti eriteltynä samassa asetuksessa.

45 §

Pidämme ankaran vastuun periaatteen soveltamista viher- ja ympäristörakentamisen ja -kunnossapidon lannoitevalmisteissa kohtuuttomana. Sen tuottamat taloudelliset riskit hidastavat ja vaikeuttavat kiertotalouden liiketoiminnan kehitystä ja kierrätysmateriaalien hyödyntämistä viher- ja ympäristörakentamisen ja -ylläpidon tuotteissa. Lannoitevalmisteiden tulisi kuulua tuotevastuulain soveltamisalaan.

Sauli Rouhinen
Puheenjohtaja

21.1.2022

Taavi Forssell
Toiminnanjohtaja

Viitteet

Ylivainio, et al. 2020. Jätevesilietteen pitkäkestoinen fosforilannoitusvaikutus ja yhteys ympäristö- ja ruokaturvallisuuteen: Jätevesilietteen potentiaali kasvintuotannossa ja vaikutukset ympäristöön ja elintarviketurvallisuuteen (PProduct) -hankkeen loppuraportti. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 55/2020. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/546262>